МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Протокол № 6 від 21.01.2019 р.

Голова Вченої ради

Ректор _____ В. С. Пономаренко

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	**Перший (бакалаврський) рівень**
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	**Бакалавр**
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	**05 Соціальні та поведінкові науки**
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	**051 Економіка**

ХАРКІВ, 2019

І. Преамбула

1. РОЗРОБЛЕНО

Методичною комісією Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Голова методичної комісії:

Пономаренко В.С., д.е.н., проф., ректор ХНЕУ імені С. Кузнеця.

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика» першого (бакалаврського) рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка» затверджена та введена в дію Наказом ректора Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця від 23.01.2019 р. № 46 у відповідності до рішення вченої ради університету від 21.01.2019 р. Протокол № 6.

3. ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

4. РОЗРОБНИКИ ОПП

Гур'янова Лідія Семенівна, доктор економічних наук, професор кафедри економічної кібернетики.

Прокопович Світлана Валеріївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики

Панасенко Оксана Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики.

II. Загальна характеристика

II. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітньо-професійна програма	Економічна кібернетика
Обмеження щодо форм навчання	Обмеження відсутні
Освітня кваліфікація	Бакалавр з економіки
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти «Бакалавр» Спеціальність 051 «Економіка» Спеціалізація (зазначається за наявності) Освітня програма «Економічна кібернетика»
Опис предметної області	***Об'єкт вивчення та/або діяльності:*** закономірності функціонування та розвитку соціально-економічних систем, соціально-економічних процесів, їх моделювання, прогнозування та регулювання, мотивація і поведінка економічних суб'єктів. ***Цілі навчання*:** підготовка фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання завдань предметної області діяльності. ***Теоретичний зміст предметної області***: поняття, категорії, концепції, принципи соціально-економічних наук. ***Методи, методики та технології*:** загальнонаукові методи пізнання, математичні, статистичні та якісні методи економічного аналізу, економіко-математичне моделювання, інформаційно-комунікаційні технології, методи дослідницької діяльності та презентації результатів. ***Інструментарій та обладнання*:** сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в економічній діяльності.
Академічні права випускників	Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої програми підготовки бакалавра галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка освітньо-професійної програми Економічна кібернетика:

- на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС,
- на базі початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти – 180 кредитів ЄКТС.

Термін навчання:
денна форма - три роки 10 місяців;
денна форма - один рік 10 місяців (скорочена форма навчання);
заочна форма - чотири роки 10 місяців.

Обсяг кредитів ЄКТС для здобуття ступеня бакалавра
зі спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика»

Цикли підготовки	Кількість кредитів ECTS
Освітньо-професійна програма бакалавра за циклами:	**240**
Цикл загальної підготовки	**39**
у т. ч.	
базові навчальні дисципліни	24 (62 %)
вибіркові навчальні дисципліни	15 (38 %)
Цикл професійної підготовки	**201**
у т. ч.	
базові навчальні дисципліни	45 (22 %)
вибіркові навчальні дисципліни	156 (78 %)

Вибіркова складова освітньо-професійної програми складається з :

– непрофільних дисциплін (MINOR COURSE, ELECTIVE COURSES);

– дисциплін професійного спрямування (MAJOR COURSE, ELECTIVE COURSES).

Непрофільні дисципліни (MINOR COURSE, ELECTIVE COURSES) обираються студентами із загального переліку навчальних дисциплін Університету (пул вибіркових дисциплін ХНЕУ ім. С. Кузнеця).

ELECTIVE COURSES – окремі варіативні дисципліни загальним обсягом 5 кредитів ЄКТС. Для загального циклу такими дисциплінами можуть бути:

- дисципліни соціально-психологічного спрямування (наприклад: «Психологія», «Управління конфліктами», інші);

- дисципліни технологічного спрямування (наприклад: «Концепції сучасного природознавства», «Системи технологій промисловості», «Екологія», інші).

- дисципліни правового спрямування (наприклад: «Господарське право», «Трудове право», «Цивільне право» та ін.).

MINOR COURSE – це блок з чотирьох взаємопов'язаних дисциплін непрофільного для студента напряму підготовки, що вивчаються послідовно на 2, 3 курсах. Загальний обсяг MINOR COURSE складає 20 кредитів ЄКТС (по 5 кредитів на дисципліну).

Дисципліни професійного спрямування (MAJOR COURSE, ELECTIVE COURSES) пропонуються випусковими кафедрами. У сукупності MAJOR COURSE визначає профільність підготовки та можуть пропонуватися у вигляді пакету навчальних дисциплін.

IV. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2.Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, наукових узагальнень. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5.Знання та розуміння проблем предметної області професійної діяльності. ЗК6.Здатність до усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами. ЗК7.Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК8.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК9.Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. ЗК10.Здатність до креативного та критичного мислення. ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК13. Здатність свідомо та соціально відповідально діяти на основі етичних принципів.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1.Здатність виявляти закономірності функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. СК2.Здатність використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність. СК3.Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки. СК4.Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних та прикладних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. СК5.Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. СК6.Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. СК7.Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів. СК8.Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері

	регулювання економічних та соціально-трудових відносин. СК9.Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси. СК10.Навички використання сучасних джерел економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. СК11.Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень. СК12.Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. СК13.Здатність проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, стану функціональних підсистем підприємств, організацій та установ. СК14.Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. СК15. Здатність здійснювати побудову моделей складних задач прийняття рішень. СК16 Здатність розробляти стратегії розвитку економічних систем різного призначення та рівня ієрархії. СК17. Здатність обґрунтовувати рішення щодо управління підприємством (установою, окремим підрозділом) в умовах невизначеності та конфлікту, розробляти програми оздоровлення підприємства.

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей з класифікацією компетентностей НРК використовується матриця відповідності визначених компетентностей та дескрипторів НРК, яка є інформаційним додатком **(Таблиця 1 Пояснювальної записки)**.

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН1. З'ясовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

РН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

РН4. Демонструвати розуміння принципів економічної науки, особливостей функціонування економічних систем.

РН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарчих рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

РН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

РН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

РН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

РН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

РН14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

РН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

РН16. Розуміти зміст, структуру і висновки наукових та аналітичних текстів з економіки.

РН17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

РН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

РН19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

РН20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

РН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

РН22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

РН23. Показувати навички самостійної роботи, виявляти критичність та самокритичність.

РН24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

РН25. Здатність здійснювати аналіз функціонування й розвитку суб'єкта економічної діяльності, соціально-економічної системи макро-, мезо- і мікрорівня, виділяти найбільш актуальні завдання управління об'єктом

РН26. Здатність формулювати мету управління економічною системою, формувати систему критеріїв якості управління;

РН27. Здатність обґрунтовувати власну точку зору на розв'язуване завдання управління на основі використання сучасного економіко-математичного інструментарію.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки,
спеціальність 051 «Економіка»,
освітньо-професійна програма «Економічна кібернетика»

Складові освітньо-професійної програми	**Загальна кількість**		**Форма контролю**
	кредитів ЄКТС	**годин**	
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
БАЗОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ			
УКРАЇНСЬКА МОВА (за професійним спрямуванням)	5	150	Екзамен
ІНОЗЕМНА МОВА (за професійним спрямуванням)	9	270	Залік, Екзамен
СОЦІАЛЬНА ТА ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ	5	150	Екзамен
ФІЛОСОФІЯ	5	150	Екзамен
ВСЬОГО БАЗОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ:	**24**	**720**	
ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ (ELECTIVE COURSES) *(вибір навчальних дисциплін здійснюється із загальноуніверситетського пулу)*			
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ	5	150	Залік
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА ТЕХНОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ	5	150	Залік
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА ПРАВОВОГО СПРЯМУВАННЯ	5	150	Екзамен
ВСЬОГО ВАРІАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ:	**15**	**450**	
ВСЬОГО ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ:	**39**	**1170**	
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
БАЗОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ			
ВИЩА МАТЕМАТИКА	5	150	Екзамен
ТЕОРІЯ ЙМОВІРНОСТІ ТА МАТЕМАТИЧНА СТАТИСТИКА	5	150	Екзамен
ДОСЛІДЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ І МЕТОДИ ОПТИМІЗАЦІЇ	5	150	Екзамен

ЕКОНОМЕТРИКА	5	150	Екзамен
ІНФОРМАТИКА	5	150	Залік
ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ	5	150	Екзамен
МІКРОЕКОНОМІКА	4	120	Залік
МАКРОЕКОНОМІКА	4	120	Залік
СТАТИСТИКА	5	150	Екзамен
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ	4	120	Залік
ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА	5	150	Екзамен
МЕНЕДЖМЕНТ	4	120	Залік
СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ	5	150	Екзамен
КУРСОВА РОБОТА ЗА ОПП	1	30	Курсова робота
ЕКОНОМІКА ПРАЦІ	5	150	Екзамен
ФІНАНСИ	5	150	Екзамен
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК	5	150	Екзамен
МАРКЕТИНГ	5	150	Екзамен
ІНОЗЕМНА МОВА АКАДЕМІЧНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	4	120	Залік
ЕКОНОМЕТРИКА-2	5	150	Екзамен
ДОСЛІДЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ І МЕТОДИ ОПТИМІЗАЦІЇ - 2	5	150	Екзамен
ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА	5	150	Залік
КУРСОВА РОБОТА (Економічна кібернетика)	1	30	Курсова робота
ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ	6	180	Екзамен
СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ	5	150	Екзамен
ТЕХНОЛОГІЯ ПРОЕКТУВАННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ БАЗ ДАНИХ І СХОВИЩ ДАНИХ	6	180	Екзамен
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА «Університетська освіта»	1	30	Залік
ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА ПРАКТИКА	1	30	Звіт
ТРЕНІНГ-КУРС «Безпека життєдіяльності»	2	60	Залік
ТРЕНІНГ-КУРС «Основи охорони праці»	2	60	Залік
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА	3	90	Звіт
КОМПЛЕКСНИЙ ТРЕНІНГ	2	60	Звіт
НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА	3	90	Звіт
ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА	9	270	Звіт
ДИПЛОМНА РОБОТА	12	360	Дипломна робота
ВСЬОГО БАЗОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ:	**156**	**4680**	
ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ			
МАЙНОР (або ВІЛЬНИЙ МАЙНОР) *(MINOR COURSE)* *(вибір навчальних дисциплін здійснюється із загальноуніверситетського пулу)*			
МАЙНОР або ВІЛЬНИЙ МАЙНОР	5	150	Залік
МАЙНОР або ВІЛЬНИЙ МАЙНОР	5	150	Залік
МАЙНОР або ВІЛЬНИЙ МАЙНОР	5	150	Залік
МАЙНОР або ВІЛЬНИЙ МАЙНОР	5	150	Залік

ВСЬОГО МАЙНОР:	**20**	**600**	
Студенти, що обрали освітньо-професійну програму мають обрати один із запропонованих мейджорів: ***МЕЙДЖОР «МЕТОДИ ТА МОДЕЛІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ»***			
Імітаційне моделювання	5	150	Екзамен
Курсова робота *(Моделювання економіки)*	1	30	Курсова робота
Моделювання економіки	4	120	Екзамен
Моделі економічної дінаміки	5	150	Екзамен
Методи та моделі Data Science	5	150	Залік
Управління проектами інформатизації	5	150	Залік
МЕЙДЖОР «ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ»			
Імітаційне моделювання	5	150	Екзамен
Курсова робота (*Моделювання економіки*)	1	30	Курсова робота
Моделювання економіки	4	120	Екзамен
Методи оцінки економічної безпеки	5	150	Екзамен
Фінансова математика	5	150	Екзамен
Управління проектами інформатизації	5	150	Екзамен
ВСЬОГО ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ (майнори, мейджори):	**45**	**1350**	
ВСЬОГО ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ:	**201**	**6030**	

VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація за спеціальністю здійснюється у формі: публічного захисту дипломної роботи бакалавра за спеціальністю 051 Економіка освітньо-професійної програми Економіка підприємства (денна форма) або єдиного кваліфікаційного іспиту за спеціальністю у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України (заочна форма).
Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи (за наявності)	Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця розробляє та затверджує: 1) положення про Екзаменаційну комісію (ЕК); 2) порядок перевірки кваліфікаційних дипломних бакалаврських роботи на плагіат; 3) нормативи унікальності текстів кваліфікаційних дипломних бакалаврських робіт. Атестація осіб, які здобувають ступінь бакалавра, здійснюється ЕК, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань. Атестація здійснюється відкрито і публічно. Дипломна робота бакалавра допускається до захисту перед ЕК за умови, якщо рівень її унікальності (оригінальності) відповідає нормативу, який офіційно затверджений Харківським національним економічним університетом імені Семена Кузнеця. Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи: Кваліфікаційна дипломна бакалаврська робота – це навчально-наукова робота студента, яка виконується на завершальному етапі здобуття кваліфікації бакалавра з економіки для встановлення відповідності отриманих здобувачами вищої освіти результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Вона є кваліфікаційним документом, на підставі якого ЕК визначає рівень теоретичної підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи за фахом і приймає рішення щодо присвоєння відповідної кваліфікації та видачу диплома. Дипломна робота бакалавра є інструментом закріплення та демонстрації сформованих упродовж навчання загальних та спеціальних компетентностей відповідно профілю обраної спеціальності. Для оприлюднення та публічного ознайомлення зі змістом кваліфікаційних робіт, запобігання академічного плагіату дипломні роботи мають бути розміщені на офіційному сайті Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 Закону України «Про вищу освіту».

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	**Принципи забезпечення якості освіти:** • відповідальність за якість вищої освіти, що надається; • забезпечення якості відповідає різноманітності систем вищої освіти, закладів вищої освіти, програм і студентів; • забезпечення якості сприяє розвитку культури якості; • забезпечення якості враховує потреби та очікування студентів, усіх інших стейкхолдерів та суспільства. **Процедурами забезпечення якості освіти є:** • розробка стратегії і політики в сфері якості вищої освіти; • розробка механізму формування, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; • розробка системи оцінювання знань здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників та регулярного оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб, згідно з розробленими та затвердженими правилами. • організація підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; • формування необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою; • створення та функціонування інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; • оприлюднення об’єктивної неупередженої інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; • розробка політики щодо ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях здобувачів вищої освіти; • інших процедур і заходів.
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	Здійснюється моніторинг і періодичний перегляд програм з метою забезпечення їх відповідності потребам студентів і суспільства. Моніторинг спрямований на безперервне вдосконалення програм. Про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат перегляду, слід інформувати всі зацікавлені сторони. Регулярний моніторинг, перегляд і оновлення освітніх програм мають на меті гарантувати відповідний рівень надання освітніх послуг, а також створює сприятливе й ефективне навчальне середовище для здобувачів вищої освіти. Це передбачає оцінювання: • змісту програми в контексті останніх досліджень у сфері економіки, гарантуючи відповідність програми сучасним вимогам; • потреб суспільства, що змінюються; • навчального навантаження здобувачів вищої освіти, їх досягнень і результатів завершення освітньої програми; • ефективності процедур оцінювання студентів; • очікувань, потреб і задоволеності здобувачів вищої освіти змістом та процесом навчання;

	• навчального середовища відповідності меті і змісту програми; • якості сервісних послуг для здобувачів вищої освіти. Програми регулярно переглядають і оновлюють, залучаючи до цього процесу здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів.
Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти	Оцінювання здобувачів вищої освіти базується на принципах студентоцентрованого навчання та передбачає наступне: • оцінювачі (експерти) ознайомлені з існуючими методами проведення тестування та екзаменування і отримують підтримку для розвитку власних навичок у цій сфері; • критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь; • оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; • оцінювання проводиться предметною комісією у складі більше ніж дві особи; • процедури оцінювання здобувачів вищої освіти повинні враховувати пом'якшувальні обставини; • оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур; • наявність офіційної процедури розгляду апеляцій здобувачів вищої освіти.
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	Система підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників розробляється у відповідності до діючої нормативної бази та будується на наступних принципах: • обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; • прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; • моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійного діяльності; • обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; • оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації.
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	Вищі навчальні заклади забезпечують освітній процес необхідними та доступними для здобувачів вищої освіти ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснюють відповідну підтримку студентів. При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються потреби різноманітного студентського контингенту (такого як студенти: з досвідом, заочної форми навчання, працюючі, іноземні, з особливими потребами) та принципи студентоцентрованого навчання. Внутрішнє забезпечення якості освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а студенти поінформовані про їх наявність.
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	З метою управління освітніми процесами розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну система управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної компанії, планування та організація навчального процесу; доступ до навчальних ресурсів; обліку та аналізу успішності здобувачів вищої освіти;

	адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; моніторинг дотримання стандартів якості; управління знаннями та інноваційний менеджмент; управління кадрами та ін.
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація про діяльність за спеціальністю 051 Економіка публікується на сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця, включаючи програми для потенційних здобувачів вищої освіти, студентів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. Надається інформація про освітню діяльність за спеціальністю 051 Економіка, включаючи програми, критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; кваліфікації; процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються; прохідні бали та навчальні можливості, доступні для студентів тощо.
Запобігання та виявлення академічного плагіату	Система забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, сформована в ХНЕУ ім. С. Кузнеця, базується на таких принципах: • дотримання загальноприйнятих принципів моралі; • демонстрація поваги до Конституції і законів України і дотримання їхніх норм; • повага до всіх учасників освітнього процесу незалежно від їхнього світогляду, соціального стану, релігійної та національної приналежності; • дотримання норм законодавства про авторське право; • посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; • самостійне виконання індивідуальних завдань. У випадку порушення принципів академічної доброчесності відповідні особи притягуються до відповідальності відповідно до законодавства та діючих у ХНЕУ ім. С. Кузнеця положень та норм.

Спеціальні вимоги до зарахування: Набір на спеціальність освітнього рівня «бакалавр» здійснюється за результатами зовнішнього незалежного тестування.

Для успішного засвоєння освітньої програми бакалавра абітурієнти повинні мати повну загальну середню освіту та здібності до оволодіння знаннями, уміннями й навичками в галузі загальноекономічних та фахових наук.

Профіль програми: бакалавр з економіки за освітньо-професійною програмою:

Економічна кібернетика

Ключові результати навчання за освітньо-професійною програмою:

Економічна кібернетика: використовувати знання, вміння та навички вирішення конкретних управлінських завдань у соціально-економічних системах макро-, мезо- і мікрорівня щодо організації, оцінювання, аналізу, планування, оптимізації та регулювання ефективного функціонування та розвитку досліджуваних систем в умовах невизначеності та ризику на основі використання сучасного економіко-математичного інструментарію.

Професійні профілі випускників: (випускник) здатний виконувати професійні роботи (за Державним класифікатором професій ДК 003: 2010):

бакалавр з економіки за освітньо-професійною програмою Економічна кібернетика

Фахівець підготовлений до роботи в галузях економіки за ДК 009:2010:

Код	Назва	NACE (Rev. 1.1)	ISIC (Rev. 4)
62.01	Комп'ютерне програмування	72.21 72.22 72.40	6201 6201 6201
62.02	Консультування з питань інформатизації	72.10 72.22	6202 6202
63.11	Оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність	72.30	6311
64.20	Діяльність холдингових компаній	65.23	6420
66.11	Управління фінансовими ринками	67.11	6611
70.10	Діяльність головних управлінь (хед-офісів)	74.15	7010
70.22	Консультування з питань комерційної діяльності й керування	05.01 74.14	7020 7020
73.20	Дослідження кон’юнктури ринку та виявлення громадської думки	74.13	7320
74.90	Інша професійна, наукова та технічна діяльність, н.в.і.у.	63.40* 74.14*	7490* 7490*
84.11	Державне управління загального характеру	75.11	8411
84.13	Регулювання та сприяння ефективному веденню економічної діяльності	75.13*	8413

Фахівець здатний виконувати зазначені професійні роботи за ДК003:2010:

Код КП	Професійна назва роботи
1312	Керівники малих підприємств без апарату управління в промисловості
2121.2	Математик- аналітик з дослідження операцій
2131.2	Адміністратор бази даних
2149.2	Аналітик систем (крім комп'ютерів)
2412.2	Аналітик у сфері професійної зайнятості Фахівець з аналізу ринку праці
2414.2	Аналітик з питань фінансово-економічної безпеки Професіонал з фінансово-економічної безпеки
2419.2	Професіонал з економічної кібернетики Консультант з ефективності підприємництва Фахівець з економічного моделювання екологічних систем Фахівець аналітик з дослідження товарного ринку
2441.1	Науковий співробітник (економіка) Науковий співробітник-консультант (економіка)
2441.2	Економетрист Аналітик з інвестицій Аналітик з кредитування Економіст Економіст з планування

	Консультант з економічних питань Оглядач з економічних питань
2447.1	Науковий співробітник-консультант (проекти та програми у сфері матеріального та нематеріального виробництва)
2447.2	Фахівець з управління проектами та програмами у сфері матеріального (нематеріального) виробництва
3436.1	Помічник керівника підприємства (установи, організації)
3436.2	Помічник керівника виробничого підрозділу Помічник керівника іншого основного підрозділу
3436.3	Помічники керівників малих підприємств без апарату управління

VII. Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти

- Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19];
- Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19];
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п];
- Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» [Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page]
- Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п];
- Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 [Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/];
- Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010ДК 003:2010 [Режим доступу: http://www.dk003.com];

Інші рекомендовані джерела

- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/ 04_2016_ESG_2015.pdf];
- International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: http://www.uis.unesco.org/education/ documents/isced-2011- en.pdf];
- ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013):UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: http://www.uis.unesco.org/Education/ Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf].

Пояснювальна записка

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК (за 6-м рівнем, бакалаврським)

Класифі-Кація компетент-ностей за НРК	**Знання** **Зн1** Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень **Зн2** Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	**Уміння** **Ум1** Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	**Комунікація** **К1** Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності **К2** Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	**Автономія та відповідальність** **АВ1** Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах **АВ2** Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності
Загальні компетентності				
ЗК1			К1, К2	АВ1
ЗК2	ЗН1, ЗН2		К1	
ЗК3	ЗН1, ЗН2	УМ1		
ЗК4	ЗН2	УМ1	К1, К2	АВ2
ЗК5	ЗН1			
ЗК6			К1, К2	
ЗК7		УМ1	К1	
ЗК8	ЗН1	УМ1		
ЗК9		УМ1		АВ1
ЗК10	ЗН2			
ЗК11	ЗН2	УМ1		АВ1
ЗК12			К1, К2	
ЗК13	ЗН2		К1	АВ1
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1	ЗН2	УМ1		
СК2			К2	
СК3		УМ1		
СК4	ЗН2		К2	
СК5	ЗН1	УМ1		
СК6		УМ1		
СК7			К1	АВ1
СК8				АВ1
СК9	ЗН1			
СК10		УМ1		АВ1
СК11	ЗН1		К1	
СК12			К1	АВ2
СК13		УМ1		
СК14	ЗН1, ЗН2	УМ1		
СК15	ЗН1, ЗН2	УМ1	К1	
СК16	ЗН1, ЗН2	УМ1	К1	АВ1
СК17	ЗН1, ЗН2	УМ1	К1	АВ1

Матриця відповідності визначених результатів навчання та компетентностей
за спеціальністю 051 «Економіка»
освітньо-професійна програма «ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА»

Програмні результати навчання	Компетентності																															
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності																	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1. З'ясовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	+	+	+				+			+		+	+	+			+		+									+			
2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	+	+	+			+		+			+		+	+				+					+		+						
3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.	+			+	+	+									+			+	+										+	+	
4. Демонструвати розуміння принципів економічної науки, особливостей функціонування економічних систем.	+	+		+	+		+								+		+		+	+							+	+	+	+	
5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарчих рішень різними	+	+	+			+	+			+			+			+						+			+	+					+

економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).																															
6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.	+		+	+	+	+				+	+				+	+					+			+		+					+
7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.	+		+						+						+		+	+	+		+		+				+				
8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.	+			+			+											+		+	+		+		+						
9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	+	+		+			+								+		+	+	+				+								
10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб’єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.	+	+			+	+	+			+		+			+	+					+	+		+			+		+	+	+
11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	+	+					+		+		+		+			+			+			+	+	+				+			

12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	+		+		+					+	+	+	+			+									+	+		+			
13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.	+				+	+		+	+									+			+	+		+			+				
14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.	+	+	+						+		+	+			+						+		+			+					
15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	+	+	+			+		+	+		+														+	+		+			
16. Розуміти зміст, структуру і висновки наукових та аналітичних текстів з економіки.	+			+	+					+			+					+			+			+							
17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	+		+				+		+				+		+			+					+	+				+	+	+	+
18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	+		+							+			+			+								+				+	+		+
19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.	+	+				+	+	+	+											+	+			+							
20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.	+					+	+				+		+						+		+							+			

21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб’єктів.	+	+		+					+		+				+			+				+	+		+	+		+	+	+	+
22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об’єктами, та у невизначених умовах.	+		+							+			+												+	+	+	+			
23. Показувати навички самостійної роботи, виявляти критичність та самокритичність.	+		+	+							+	+		+				+								+			+	+	+
24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, поваги до різноманіття думок, індивідуальних та міжкультурних відмінностей людей.	+	+	+								+	+	+	+					+			+						+			
25. Здатність здійснювати аналіз функціонування й розвитку суб'єкта економічної діяльності, соціально-економічної системи макро-, мезо- і мікрорівня, виділяти найбільш актуальні завдання управління об'єктом																													+	+	+
26.Здатність формулювати мету управління економічною системою, формувати систему критеріїв якості управління;																													+	+	
27. Здатність обґрунтовувати власну точку зору на розв'язуване завдання управління на основі використання сучасного економіко-математичного інструментарію.																													+	+	+